

DØDSBORÅDGIVNING

Få overblik over bobehandling – så du kan træffe det rigtige valg.

Hvordan får du bedst styr på boet?

Når boet skal behandles, gælder det om at finde frem til en model, der stiller dig og din familie bedst muligt i fremtiden. Den optimale løsning afhænger af din specifikke situation, og en advokat kan rådgive dig i alle faser.

Når en person dør, skal boet efter vedkommende gøres op, så arvingerne kan få deres arv, og eventuelle kreditorer kan få betalt deres tilgodehavende. Det er det, man kalder at gøre dødsboet op og "skifte boet".

Skifte af dødsbo foregår altid i Skifteretten og på flere forskellige måder.

PRAKTISKE DELE AF BOSKIFTET

Anmeldelse af dødsfaldet

Det er de pårørendes ansvar at anmelde dødsfaldet. Dødsfaldet skal anmeldes til den afdødes lokale kirkekontor, men typisk vil den bedemand, som de efterladte har henvendt sig til, sørge for anmeldelsen.

Møde i Skifteretten

Anmeldelsen af dødsfaldet bliver sendt videre til Skifteretten, som herefter indkalder de pårørende til et telefonmøde. Det er meget forskelligt, hvor hurtigt indkaldelsen kommer, men der vil typisk gå 3-4 uger fra anmeldelsen.

Telefonmødet med Skifteretten skal skabe overblik over hvem, der er arvinger, hvor mange midler der er i boet og hvilken bobehandling, der herefter skal finde sted.

Indkaldelse sendes til den person, der på dødsanmeldelsen står anført som nærmeste pårørende. Det er ikke almindeligt, at alle pårørende/arvinger modtager en indkaldelse.

Hvis de pårørende kontakter en advokat umiddelbart efter dødsfaldet, og tager advokaten kontakt til Skifteretten, og telefonmødet med Skifteretten kan undgås, og der kan typisk spares lidt tid. Det er vores anbefaling, at de pårørende kontakter en advokat umiddelbart efter dødsfaldet for at få afklaret, hvorledes boet skal skiftes.

ADVODAN i Aalborg yder rådgivning ved bobehandling og vi rådgiver om valg af skifteform. Et sådant indledende informationsmøde om valg af skifteform, mv. koster ikke noget. Man afsætter typisk 20-30 min. til et sådant møde. Mødet kan bookes ved at kontakte os i kontorets åbningstid på telefonnummer 96 31 33 00.

Skifteretten

Det er Skifteretten, der bestemmer over dødsboets midler, indtil det er opgjort og bliver udleveret. Hvis der er beslutninger, betalinger eller lignende handlinger, som ikke kan udsættes, og som er absolut nødvendige, så kan de pårørende henvende sig til Skifteretten. Skifteretten vil herefter udpege en midlertidig bobestyrer, som kan foretage de nødvendige handlinger, indtil boet udleveres.

Dødsboet

Dødsboet består af alle den afdødes aktiver. Det vil sige for eksempel bankkonto, værdipapirer, biler, fast ejendom og alt indbo. Hvis den afdøde havde gæld (passiver), trækkes den fra formuen (aktiver), og herefter findes værdien af det

samlede dødsbo.

Hvis den afdøde var gift og efterlader sig en ægtefælle, indgår ægtefællens midler også – næsten altid – i dødsboet. Ægtefællens pensioner indgår normalt ikke i dødsboet (men i beregningen af suppleringsarv).

Pensioner og forsikringer

Hvis den afdøde har tegnet pensioner og forsikringer, hvoraf nogle skal udbetales til de efterladte, så udbetales beløbene som regel med det samme. Udbetalingen sker til den eller de personer, som den afdøde har indsat som begunstiget. Midlerne indgår derfor ikke i det samlede dødsbo.

Det vil ofte være en fordel, at arvingerne kontakter en advokat umiddelbart efter dødsfaldet. Mødet i Skifteretten kan således undgås, da advokaten normalt vil tage kontakt til Skifteretten og påbegynder bobehandlingen.

Bobehandlingen

De efterladte kan vælge forskellige former for bobehandling, da der er flere måder et dødsbo skiftes på.

- Boudlæg
- Ægtefælleudlæg
- Uskiftet bo
- Privat skifte
- Forenklet privat skifte
- Bobestyrerbehandling – både solvente og insolvente

Nedenfor vil de forskellige former for boskifte blive gennemgået således, at man kan danne sig et overblik over mulighederne og forhåbentlig undgå forvirring.

Boudlæg

Nogle gange består dødsboet af så få midler, at aktiverne blot udleveres til arvingerne, uden at det er nødvendigt med en egentlig bobehandling. Det kaldes boudlæg. Boudlæg kaldes også for begravelsesudlæg, idet der i boet stort set kun er penge til at dække udgifterne i forbindelse med begravelsen.

Boudlæg sker, hvis dødsboets aktiver fratrukket rimelige udgifter til begravelse, omkostninger ved boets behandling og gæld sikret ved pant – ikke overstiger 42.000 kr. (2016).

I sådanne tilfælde vil dødsboet blive udleveret til den nærmeste efterladte med det samme. I alle tilfælde af boudlæg er det Skifteretten, der vurderer, hvem den nærmeste efterladte er, men det vil oftest være den, der har sørget for begravelsen.

Den, der får midlerne udleveret, har pligt til at betale for begravelse, for retsafgift og for eventuelle udgifter i forbindelse med bobehandlingen. Skifteretten kan betinge udleveringen af dødsboet af, at den, der modtager midlerne, først rydder afdødes bolig.

Den, der får boets midler udleveret, hæfter ikke for afdødes gæld.

Priser

Det koster normalt 500 kr. i retsafgift at få et bo udleveret til boudlæg. I særlige tilfælde skal der slet ikke betales retsafgift, for eksempel hvis aktiverne ikke overstiger 15.000 kr.

Rent praktisk foregår boudlæg sådan, at man allerede på det første møde i Skifteretten fastlægger, om boudlæg er mulig. Herefter bliver dødsboet straks udleveret til den nærmeste efterladte. Det er som udgangspunkt ikke nødvendigt at involvere en advokat ved boudlæg.

Ægtefælleudlæg

Hvis den afdøde var gift, og ægteparrets samlede formue er under 730.000 kr. (2016), så har den efterladte ægtefælle ret til at overtage hele boet uden yderligere indsigelse. Det betyder, at den afdødes øvrige arvinger intet får.

Grænsen på de 730.000 kr. (2016) kan dog hurtigt blive overskredet. Når den samlede formue gøres op, er beløbet nemlig inklusive alle de værdier, som den efterladte ægtefælle modtager fra for eksempel forsikringer, pensioner og forsørgertabserstatning.

Ved ægtefælleudlæg er det den efterladte ægtefælle, som hæfter for den afdødes eventuelle gæld. For at finde eventuelle kreditorer bliver der indrykket en bekendtgørelse (et proklama) i Statstidende, som opfordrer kreditorerne til at anmelde deres krav inden for 8 uger. Anmelder kreditorerne ikke deres krav inden for fristen, bortfalder deres krav.

Priser

Det koster 500 kr. i retsafgift at få boet udleveret til ægtefælleudlæg.

Vær opmærksom på

Hvis boet bliver udleveret til ægtefælleudlæg, kan det få stor arvemæssig betydning mange år frem i tiden. Når den efterladte ægtefælle selv afgår ved døden, vil halvdelen af hans/hendes dødsbo nemlig (som hovedregel) tilfalde den førstafdøde ægtefælles arvinger. Der er dog mulighed for at lave et testamente.

Ægtefælleudlæg kan derfor have stor betydning på længere sigt, og det bør man tage med i overvejelserne.

Uskiftet bo

Hvis den afdøde var gift og ægteparret har formuefællesskab og/eller skilsmissesæreje, så har den efterlevende ægtefælle mulighed for – og krav på – at sidde i uskiftet bo. Den efterladte ægtefælle kan sidde i uskiftet bo med ægteparrets fælles børn eller sidde i uskiftet bo med den afdødes særbørn (børn af tidligere ægteskab/forhold). Sidstnævnte kræver, at børnene meddeler deres samtykke hertil.

At sidde i uskiftet bo vil sige, at man udskyder udbetalingen af arven, så den efterlevende ægtefælle overtager retten til hele dødsboet, og derfor har økonomisk mulighed for f.eks. at blive boende i den samme ejerbolig. Boet vil blive skiftet, når den efterlevende ægtefælle selv afgår ved døden, eller når/hvis han/hun selv ønsker det.

Når boet senere skiftes, så er det værdien på netop dét tidspunkt, der afgør dødsboets værdi. Det er altså underordnet, hvad der var i dødsboet, da den første ægtefælle afgik ved døden. Den nuværende værdi er afgørende for boets samlede værdi, og den ene halvdel tilhører den afdøde og den anden halvdel den efterlevende ægtefælle.

Vær opmærksom på

Den efterlevende ægtefælle bør overveje nøje, om han/hun ønsker at sidde i uskiftet bo. Det kan nemlig have nogle u hensigtsmæssige skattemæssige og følelsesmæssige konsekvenser.

Den efterlevende ægtefælle kan ikke indgå nyt ægteskab uden at skulle skifte. Der er fri rådighed over formuen, dog således at ægtefællen ikke må misbruge rådigheden. Et uforholdsmæssigt stort forbrug = misbrug giver arvingerne ret til at kræve boet skiftet.

Vi vil derfor anbefale, at ægtepar i tide opsøger en advokat for blandt andet at få lavet et testamente, som tillægger den efterlevende mest mulig arv. På den måde kan den efterlevende ægtefælle lettere få mulighed for at skifte boet, såfremt dette foretrækkes.

Den efterlevende ægtefælle hæfter for afdødes gæld. Ved uskiftet bo bliver der derfor også indrykket et proklama i Statstidende, så den efterlevende ægtefælle får overblik over eventuel gæld.

Priser

Det koster 500 kr. i retsafgift at få boet udleveret til uskiftet bo.

Vær opmærksom på

Det er vigtigt at pointere, at par, som blot er samlevende, ikke har mulighed for at sidde i uskiftet bo ved den enes død. Par, som er gift, skal i øvrigt også være opmærksomme på, at man ikke som længstlevende ægtefælle kan sidde i uskiftet bo, hvis afdøde har fuldstændigt særeje.

To muligheder

Ved boudlæg, ægtefælleudlæg og uskiftet bo bliver dødsboet udleveret uden et egentligt skifte. Som det fremgår af det forrige, er der en række præcise betingelser, som skal være opfyldt, for at én af de tre bobehandlinger kan anvendes.

Hvis disse betingelser er til stede, eller man ikke ønsker en af disse muligheder, så er det et krav, at boet skiftes. Det kan ske på to måder, enten ved privat skifte eller ved bobestyrerbehandling.

Privat skifte

Ved privat skifte står arvingerne selv for bobehandlingen. Oftest foregår det således, at arvingerne giver fuldmagt til en advokat, som så tager sig af alle relevante ekspeditioner og beslutninger i boet.

For at boet kan udleveres til privat skifte, er det et krav, at alle arvingerne er enige om dette, ligesom det er et krav, at boets aktiver forventes at overstige passiverne – så der er penge tilbage efter opgørelsen. Herudover er det et krav, at mindst én af boets arvinger skal kunne optræde under skiftet uden at være repræsenteret ved værge/skifteværge samt være solvent og at mindst én af arvingerne i boet skal have hjemting (bopæl) her i landet. Endvidere er det et krav, at der ikke er afgørende hensyn, der taler imod et privat skifte. Hvis arvingerne bliver uenige under bobehandlingen, så overgår dødsboet til bobestyrerbehandling. Mere om bobestyrerbehandling senere.

Ved privat skifte vedgår arvingerne ikke arv og gæld. Hvis arvingerne venter med at dele dødsboets aktiver, indtil en eventuel gæld er betalt, så hæfter arvingerne altså ikke for gælden. Arvingerne må dog gerne fordele almindeligt indbo

og løsøre.

På samme måde som de øvrige former for skifteformer indrykkes der et proklama i Statstidende, så eventuelle kreditorer har 8 uger til at komme med deres krav. Hvis en kreditor ikke anmelder sit krav inden for fristen, bortfalder kravet. Arvingerne har derfor et godt overblik over boets passiver på et tidligt tidspunkt i bobehandlingen.

Under bobehandlingen skal arvingerne sørge for at sælge de dele af dødsboet, som de ikke ønsker at arve. Derudover skal de udarbejde en åbningsstatus, som er en oversigt over afdødes aktiver og passiver pr. dødsdagen. Åbningsstatus skal foreligge inden 6 måneder efter, at boet er blevet udleveret.

Når dødsboets aktiver er solgt, kan boet afsluttes. Arvingerne skal derfor vælge en skæringsdag, som markerer boets afslutning.

Hvis boet er skattepligtigt, vil det ofte være en fordel af lade bobehandlingen vare præcis et år, da man på den måde opnår et skattefradrag for hver måned boet behandles op til et år. Det er et krav, at skæringsdagen i et privat skiftet bo senest er 1-års-dagen for dødsfaldet.

I tider, hvor det kan være svært at sælge fast ejendom, bør arvingerne derfor overveje, om det er hensigtsmæssigt at få boet udleveret til privat skifte. Kan den faste ejendom ikke sælges inden for 1-års-fristen, overgår boet nemlig til bobestyrerbehandling.

Inden boet afsluttes, udarbejdes en boopgørelse, som er en oversigt over boets aktiver og passiver samt boets indtægter og udgifter i boperioden. Boopgørelsen skal sendes til SKAT og Skifteretten senest tre måneder efter den valgte skæringsdag.

Forenklet privat skifte

I enkelte tilfælde kan der være mulighed for at skifte boet ved forenklet privat skifte. Det betyder blandt andet, at arvingerne ikke skal foretage nær så meget arbejde, da der ikke skal laves en boopgørelse, men alene afleveres en åbningsstatus. Der skal ikke indleveres en egentlig boopgørelse, idet der ved et forenklet privat skifte er tale om et bo, hvor der hverken skal betales dødsboskat, boafgift eller tillægsboafgift.

Hvis boet skiftes ved forenklet privat skifte, er der ingen boperiode, da boet anses for værende afsluttet på dødsdagen. Det kan dog have den ulempe, at arvingerne ikke kan benytte de lempelige skatteregler, der gælder for salg af boets aktiver under boperioden og for beskatning af boets indtægter. Mere om de skattemæssige regler nedenfor. Fordelen ved at vælge forenklet privat skifte fremfor almindeligt privat skifte er, at kravene til opgørelserne er langt mindre end ved et privat skifte og dermed er det en mere simpel måde at skifte på.

Anbefalinger

Det kan være en stor mundfuld selv at varetage boets deling. Derfor anbefaler vi altid, at arvingerne får advokatbistand. Mange af de ting, der skal foretages, som for eksempel at sælge boets aktiver, kan have store økonomiske konsekvenser, og derfor er det vigtigt, at det sker på det rigtige tidspunkt og på den rigtige måde.

Derudover bliver arvinger ofte overraskede over, hvor meget arbejde der er forbundet med et dødsbo, så de, oveni

sorgen og forvirringen, nemt mister overblikket. Mister arvingerne modet undervejs i processen, vil det typisk kræve ekstra tid for advokaten at rydde op i boets forhold.

Priser

Advokatens salær beregnes efter, hvor meget arbejde, der har været med dødsboet, og trækkes fra dødsboets formue, inden der beregnes boafgift og retsafgift.

Hvis boets nettoformue er under 1 million kr., koster det 2.500 kr. i retsafgift at få boet udleveret til privat skifte. Hvis nettoformuen er over 1 million kr., koster det 9.000 kr.

Forenklet privat skifte koster 1.000 kr. i retsafgift.

Bobestyrerbehandling – solvent/insolvent

Boet tages under bobestyrerbehandling, hvis

- Afdøde havde bestemt dette i et testamente
- Hvis arvingerne ikke kan nå til enighed om fordelingen af boets forhold
- Hvis blot én af arvingerne selv foretrækker at lade en bobestyrer stå for processen:
- Hvis alle arvingerne er umyndige eller skal repræsenteres ved skifteværge
- Hvis der ikke er nogen solvente arvinger
- Hvis alle arvingerne bor i udlandet og ikke ønsker at stille sikkerhed for boets udlevering
- Hvis det ikke inden rimelig tid er lykkedes at beslutte, at boet skal behandles på en anden måde.

Herudover trædes bobestyrerbehandling træder i kraft, hvis solvenskravet for et privat skifte ikke kan opfyldes. I et sådant tilfælde vil Skifteretten udlevere boet til en bobestyrer. Bobestyreren vil typisk være en advokat udpeget af Skifteretten (en autoriseret bobestyrer), eller en advokat som den afdøde selv har peget på i sit testamente.

Bobestyreren træffer alle afgørelser vedrørende bobehandlingen, men alle væsentlige beslutninger skal forelægges for arvingerne, inden der træffes en afgørelse.

Ved bobestyrerbehandling indrykkes også et proklama i Statstidende, og de kreditorer, som anmelder deres krav for sent, mister retten til betaling. Når 8-ugers fristen er udløbet, udarbejder bobestyreren straks den åbningsstatus, som viser oversigten over den afdødes aktiver og passiver på dødsdagen.

Fristen for valg af skæringsdag er 2-års-dagen for dødsfaldet. Boopgørelsen indeholder, foruden opgørelsen over boets aktiver og passiver samt indtægter og udgifter, også en beregning af den bo- og tillægsboafgift, der skal betales, og på opgørelsen ses også fordelingen af arven mellem arvingerne. Boopgørelsen skal forelægges for arvingerne til godkendelse på et bomøde, som senest må finde sted to måneder efter skæringsdagen.

Hvis et bo er insolvent, det vil sige, at passiver er større end aktiverne, skal boet også behandles ved en bobestyrer. Mere herom nedenfor.

Priser

Der gælder ikke faste takster for bobestyrerens salær. Det fastsættes efter, hvor meget arbejde, der har været med bobehandlingen. Skifteretten skal godkende salærets størrelse, og derefter trækkes det fra dødsboets formue, inden der

beregnes retsafgift og bo- og tillægsboafgift.

Det koster 2.500 kr. i retsafgift, såfremt boets nettoformue maksimalt er 1 million kr. Hvis nettoformuen er på over 1 million kr. skal der betales i alt 9.000 kr.

Insolvent dødsbo

Et insolvent bo betyder, at boets gæld overstiger værdien af aktiverne i boet, eller at boet ikke er i stand til at betale sine forpligtelser efterhånden, som de forfalder. Derfor arver arvingerne som udgangspunkt ikke noget efter afdøde.

Hvis man som arving har mistanke om, at boet er insolvent, er det en god ide at være opmærksom på, hvem der skal betale udgifterne i forbindelse med begravelsen. Et insolvent bo kan nemlig ikke altid betale og dermed er det den, der har bestilt begravelsen, som kommer til at betale for den. Viser det sig først efter boets udlevering til anden skifteform, at boet er insolvent, har arvingerne i nogle tilfælde mulighed for at bakke ud af boet.

Arvingerne vil ofte ved et insolvent dødsbo kunne overtage afdødes indbo mod at rydde og rengøre bopælen. Hvis arvingerne ønsker at overtage andre aktiver fra boet, vil du skulle købe disse af boet.

I et insolvent dødsbo er det kreditorerne, som bobestyreren skal drøfte boets behandling med, hvorfor arvingerne i meget begrænset omfang får information om boet. De vil dog altid modtage en kopi af åbningsstatus og boopgørelsen.

Priser

Ved insolvente boer betales der 2.500 kr. i retsafgift, medmindre der ikke er tilstrækkelige midler i boet til at udrede denne.

Skat

Boet skal betale dødsboskat, hvis enten boets nettoformue eller boets aktiver på skæringsdagen overstiger 2.717.000 kr. Boets opgørelse er afgørende for arvingernes skattepligt til boet. Eksempelvis er det afgørende, om arvingerne overtager aktiver eller om de sælges til ikke-arvinger.

Arvinger til boet kan også overtage et aktiv og dermed indtræde (succedere) i afdødes skattemæssige stilling. Her er det vigtigt, at man som arving får afklaret konsekvenserne. Hvis man som arving indtræder i afdødes skattemæssige stilling, kan der evt. beregnes en passivpost, som kan medtages i boet og dermed nedsætte værdien af aktivet.

Hvis et dødsbo er skattepligtigt, skal der betales 50 % i skat af den beregnede skattepligtige indkomst. Inden skatten betales, har man et mellempriodefradrag, som opgøres med 2.000 kr. i 2016 fra 1. januar i dødsåret til dødstidspunktet og i boet kan der udover maksimalt bofradrag i 12 mdr., som er på 5.500 kr. i 2016 pr. mdr.

Sidder man i uskiftet bo, indtræder ægtefællen automatisk i afdødes skattemæssige stilling og i dødsåret kan man udnytte ens eget personfradrag og afdødes personfradrag, som dog gøres forholdsmæssigt op, således at man får et fradrag, der svarer til den tid, afdøde levede i.

Hvad skal man vælge?

Der er stor forskel på de konsekvenser, de forskellige skifteformer har. For eksempel hvad angår skatten. Skifteretten kan give dig vejledning om de forskellige skifteformer, men vores erfaring er, at det sker meget tilfældigt – selv om der

selvfølgelig er forskel fra Skifteret til Skifteret og på de enkelte sagsbehandlers involvering. Vi vil dog altid anbefale jer at kontakte en advokat, så alle efterladte og arvingerne får ordentlig rådgivning om hvilken bobehandling, der passer bedst.

Boafgift

Når boet bliver behandlet ved privat skifte og ved bobestyrerbehandling, skal boet betale boafgift og eventuelt tillægsboafgift. Begge dele er en slags arveskat til Staten, og afgifterne beregnes ud fra boets nettoformue.

Ægtefæller og almennyttige foreninger betaler ikke afgift af det, de arver.

Nogle persongrupper betaler kun boafgiften (15 %). Det drejer sig om børn, børnebørn, stedbørn samt samlevende, der har boet sammen i minimum 2 år, eller som enten venter eller har et fælles barn. Der skal ikke betales boafgift af de første 276.600 kr. (2016) som er i boet.

Hvis man som arving ikke hører til ovenstående gruppe, skal man både betale boafgift på 15 % og en tillægsboafgift på 25 %.

Pensioner og forsikringer

Mange mennesker har tegnet livs- eller ulykkesforsikringer og kapital- og ratepensioner. Pensioner og forsikringer indeholder typisk en sum penge, som udbetales til de efterladte ved dødsfald. De penge indgår normalt ikke i dødsboet, men udbetales uden om dødsboet og direkte til de personer, som den afdøde selv har valgt at begunstige.

Hvis den afdøde ikke selv har begunstiget hverken personer eller foreninger, står der som regel i forsikringsbetingelserne og pensionsvilkårene, at summen skal gå til afdødes "nærmeste pårørende". Og hvem er det så?

For pensioner og forsikringer tegnet før den 1. januar 2008 gælder følgende: Den nærmeste pårørende er den efterladte ægtefælle. Hvis en sådan ikke findes, går arveretten videre til ens børn, og kun hvis man ikke efterlader sig hverken ægtefælle eller børn, kan udbetalingen tilfalde en eventuel samlever.

Er pensioner og forsikringer tegnet før den 1. januar 2008 anbefaler vi, at du kontakter de enkelte selskaber for at være sikker på, hvem der får summen udbetalt.

For pensioner og forsikringer tegnet efter den 1. januar 2008 gælder følgende: Den nærmeste pårørende er ligeledes ægtefællen. Hvis den afdøde ikke efterlader sig en ægtefælle, er nærmeste pårørende den afdødes samlever – hvis altså den afdøde har levet sammen med vedkommende i minimum 2 år, eller de har børn sammen. Kun hvis der ikke er hverken ægtefælle eller samlever, kan eventuelle børn få summen udbetalt.

En god ide

Vi anbefaler, at man undersøger pensioner og forsikringer og får overblik over, hvem der får udbetalt summerne i tilfælde af dødsfald. Der er ofte tale om store summer og der er overraskende mange, som ikke aner, hvem pengene tilfalder.

Sociale medier

I forbindelse med boets behandling er der mulighed for, at vi kan bistå med sletning af sociale profiler så som Facebook, LinkedIn, Twitter, mv.

Advokatbistand

Som det fremgår af det foranstående er det altid en god ide at få rådgivning af en advokat og vi tilbyder som ovenfor nævnt et indledende informations- og afklaringsmøde.

I forbindelse med at vi påtager os en sag om bistand i forbindelse med et dødsboskifte vil der i forbindelse med arbejdets påbegyndelse blive udfærdiget og fremsendt en ordrebekræftelse over, hvorledes vores salær beregnes og i mange situationer vil det være muligt for os at give en overslagspris/fast pris.